

A KKT. 11. § (2) BEKEZDÉSÉNEK ALKALMAZHATÓSÁGA (*másodlagos státusz engedélyezése*)

SZABÁLYOZÁSI HÁTTÉR és AZ ENGEDÉLYEZÉSI ELJÁRÁS A GYAKORLATBAN

I. A szabályozási háttér

A Magyar Könyvvizsgálói Kamaráról, a könyvvizsgálói tevékenységről, valamint a könyvvizsgálói közfelügyeletről szóló 2007. évi LXXV. törvény (továbbiakban: Kkt.) 11. § (1) bekezdésének c) és d) pontja alapján a jogszabályi kötelezettségen alapuló könyvvizsgálói tevékenységet nem szüneteltető (a továbbiakban: aktív) tagsági jogállású kamarai tagok fő szabály szerint

- más kamarai tag könyvvizsgálónál, könyvvizsgáló cégnél létesített munkaviszonyon kívüli munkaviszonyban, továbbá közalkalmazotti, köztisztviselői jogviszonyban, szolgálati viszonyban, munkaviszony jellegű jogviszonyban a jogszabályi kötelezettségen alapuló könyvvizsgálói tevékenység megkezdésének időpontjától nem állhatnak,
- könyvvizsgáló cégen kívül más gazdálkodó szervezetben (szervezetben) személyes közreműködésre tagként, vezető tisztségviselőként a jogszabályi kötelezettségen alapuló könyvvizsgálói tevékenység megkezdésének időpontjától nem lehetnek kötelezettek.

A Kkt. 11. § (2) bekezdés alapján az (1) bekezdés c) és d) pontja szerinti feltétel teljesítésétől - **indokolt esetben** - el lehet tekinteni a természetes személynél, ha munkáltatója (foglalkoztatója) írásban nyilatkozik arról, hogy a kérelmező a kamarai tag könyvvizsgálói minőségéből adódó feladatait megfelelően el tudja látni, valamint, hogy az (1) bekezdés c) és d) pontja szerinti jogviszonyból adódó jogok és kötelezettségek érvényesítésével nem akadályozza a jogszabályi kötelezettségen alapuló könyvvizsgálói tevékenység megfelelő ellátását.

A törvény előírásából egyértelműen látható, hogy csak indokolt esetben lehet az alapértelmezett feltételektől eltekinteni. A kamara alapszabálya rögzíti a másodlagos státusz engedélyezése során alkalmazandó mérlegelési szempontokat:

Alapszabály

58. A Kkt. 11. § (2) bekezdése alkalmazhatóságáról a felvételi bizottság kérelemre határoz. Amennyiben a kérelem előterjesztésére önállóan - nem a kamarai tagfelvételi kérelemmel, illetve a jogszabályi kötelezettségen alapuló könyvvizsgálói tevékenység szüneteltetését követően a tevékenység újbóli ellátásának engedélyezése iránti kérelemmel egyidejűleg - kerül sor, a kérelmező az eljárásért az eljárás kezdeményezésekor 35 000 forint eljárási költségterítést köteles fizetni a kamarának. A másodfokú eljárás eljárási költsége 17 500 forint, amely eredményes fellebbezés esetén visszajár.

A felvételi bizottság később a Kkt. 11. § (2) bekezdésének alkalmazhatóságáról bármikor - az alapszabály 62/b. pontja szerinti - határozatot hozhat, hogyha a körülmények változásából, a kamarai tag könyvvizsgálónál lefolytatott kamarai minőségellenőrzés eredményéből, illetve az alapszabály 146. pontja szerinti éves kamarai adatszolgáltatás adataiból szerzett információk alapján arra a következtetésre jut, hogy a kamarai tag a könyvvizsgálói minőségéből adódó feladatait nem látja el megfelelően

59. A 11. § (1) bekezdésének d) pontja alapján tagként akkor áll fenn személyes közreműködési kötelezettség, ha erre a tag a társasági szerződésben (például mellékszolgáltatási kötelezettség vállalásával), vagy egyéb magánjogi szerződéssel kötelezettséget vállal. Vezető tisztségviselőként különösen akkor áll fenn személyes közreműködési kötelezettség, ha a vezető tisztségviselő önálló aláírási (cégképviseleti) joggal rendelkezik. Az egyéni vállalkozó esetében a személyes közreműködési kötelezettség az egyéni vállalkozóról és az egyéni cégről szóló 2009. évi CXV. törvény 16. § (1) bekezdése alapján fennáll. Az egyéni vállalkozóként könyvvizsgálói tevékenységet folytató kamarai tag könyvvizsgálónál az egyéni vállalkozói jogviszony nem minősül a Kkt. 11. § (1) bekezdésének d) pontja szerinti jogviszonynak.

60. A Kkt. 11. § (2) bekezdése szerinti nyilatkozatot

- a) a kamarai tagsági viszony létesítését kezdeményező természetes személy (tagfelvételt kérelmező), vagy
- b) a jogszabályi kötelezettségen alapuló könyvvizsgálói tevékenységet folytatni kívánó (Kkt. 29. §), de a Kkt. 11. § (1) bekezdésének c) és/vagy d) pontja szerinti jogviszonyban álló kamarai tag könyvvizsgáló, valamint
- c) a Kkt. 11. § (1) bekezdésének c) és/vagy d) szerinti jogviszonyt létesítő (létesíteni kívánó), könyvvizsgálói tevékenységet nem szüneteltető tagsági jogállású kamarai tag könyvvizsgáló minden, a Kkt. 11. § (1) bekezdésének c) és/vagy d) pontja szerinti jogviszonyra kiterjedően szerzi be és azt csatolja a kérelemhez, kérelmének benyújtásakor, vagy ezt követően legkésőbb a Kkt. 11. § (1) bekezdésének c) és/vagy d) pontja szerinti jogviszony létesítését, vagy megváltozását követő 15 napon belül. A jelen pont szerinti kérelemben a kérelmező nyilatkozik arról, hogy hozzájárul a nyilatkozat tárgyában szükségessé váló egyeztetésekhez, valamint vállalja, hogy a felvételi bizottság által kért további dokumentumokat (például adóbevallások, munkaszerződés, egyéb szerződések) a bizottság rendelkezésére bocsátja.

61. A Kkt. 11. § (1) bekezdésének c) pontja szerinti jogviszonyban álló kérelmező kérelmének akkor lehet helyt adni, ha e jogviszonyban **a munkavégzés alól felmentett, vagy munkaviszonya nem teljes munkaidőre (napi 8 órára) szól és munkaszerződése kötetlen munkaidőt tartalmaz és rendkívüli munkavégzésre kötelezés kizárt és nincs a munkavállalónak cégképviseleti jogosultsága.** A teljes munkaidőre és a kötetlen munkaidőre vonatkozó megkötéstől a felvételi bizottság indokolt esetben eltekinthet.

A Kkt. 11. § bekezdésének d) pontja szerinti jogviszonyban álló kérelmező kérelmének akkor lehet helyt adni, ha a kérelmező **nem rendelkezik önálló aláírási (cégképviseleti) joggal, a könyvvizsgálói cégen kívüli gazdálkodó szervezetnél a kérelmező leterheltségének mértéke, közreműködésének jellege és rendszeressége, valamint a gazdálkodó szervezet tevékenységi és ügyfélköre alapján - a kérelmező által személyében felelős könyvvizsgálóként ellátott könyvvizsgálói megbízatások számára, a könyvvizsgálói tevékenység időigényére is tekintettel - valószínűsíthető, hogy a kérelmező személyes közreműködése a jogszabályi kötelezettségen alapuló könyvvizsgálói tevékenység megfelelő ellátását a függetlenségi és összeférhetlenségi követelményekre is figyelemmel nem akadályozza és a Kkt. 11. § (2) bekezdésében**

rögzített kedvezmény alkalmazása a körülmények alapján indokolt. Előző szempontok a Kkt. 11. § (1) bekezdés c) pontja szerinti jogviszonyban álló kérelmező kérelmének elbírálására is megfelelően irányadóak.

62. A felvételi bizottság az alapszabály 60. pontjában foglaltak szerint benyújtott nyilatkozat(ok) alapján hozott határozatában

- a) helyt ad a Kkt. 11. § (2) bekezdésének alkalmazhatóságára irányuló kérelemnek, vagy
- b) a Kkt. 11. § (2) bekezdésének alkalmazhatóságára irányuló kérelmet elutasítja és felszólítja a kamarai tag könyvvizsgálót a Kkt. 11. § (1) bekezdésének c) és/vagy d) pontja szerinti jogviszonyának (jogviszonyainak) 30 napon belül történő megszüntetésére, vagy a jogszabályi kötelezettségen alapuló könyvvizsgálói tevékenység szüneteltetésének kezdeményezésére, ha a nyilatkozatok alapján megállapítható, hogy a Kkt. 11. § (2) bekezdésében megfogalmazott feltételek nem teljesülnek.

Felvételi szabályzat

13. pont

Munkáltatón (foglalkoztatón) a Kkt. 11. § (2) bekezdésének alkalmazhatósága szempontjából azt a természetes személyt vagy gazdálkodó szervezetet (szervezetet) kell érteni, aki/amely a kérelmezővel a Kkt. 11. § (1) bekezdésének c) vagy d) pontja szerinti jogviszonyban áll, vagy a kérelmezővel ilyen jogviszonyt kíván létesíteni. A munkáltató (foglalkoztató) részéről és nevében a Kkt. 11. § (2) bekezdése szerinti nyilatkozatot a) a Kkt. 11. § (1) bekezdésének c) pontja szerinti jogviszony esetén a munkáltatói jogkör gyakorlója b) a Kkt. 11. § (1) bekezdésének d) pontja szerinti jogviszony esetén a gazdálkodó szervezet (szervezet) törvényes képviselője (egyéni vállalkozó esetében az egyéni vállalkozó természetes személy) jogosult megtenni.

14. A munkáltató (foglalkoztató) nyilatkozata akkor fogadható el, ha

- a) az tartalmazza a kérelmező személyi adatait a Kkt. 11. § (2) bekezdésének alkalmazhatósága iránti felvételi kérelemben foglaltakkal megegyezően,
- b) az tartalmazza a kérelmező beosztását és munkakörének (feladatkörének, tevékenységének) rövid ismertetését,
- c) annak időbeli hatálya megegyezik a Kkt. 11. § (1) bekezdésének c) és d) pontja szerinti jogviszony időbeli hatályával,
- d) ---
- e) az a Kkt. 11. § (2) bekezdésének megfelelően tartalmazza, hogy a kérelmező a kamarai tag könyvvizsgálói minőségéből adódó feladatait megfelelően el tudja látni, valamint, hogy az (1) bekezdés c) és d) pontja szerinti jogviszonyból adódó jogok és kötelezettségek érvényesítésével nem akadályozza a jogszabályi kötelezettségen alapuló könyvvizsgálói tevékenység megfelelő ellátását.
- f) abban a munkáltató (foglalkoztató) lehetővé teszi a nyilatkozattal kapcsolatos egyeztetéseket a nyilatkozat aláírója és a kamara felvételi bizottsága között,
- g) a nyilatkozatot a felvételi szabályzat 13. pontja szerint arra jogosult személy írta alá,
- h) a Kkt. 11. § (2) bekezdésének alkalmazhatósága iránti kérelem benyújtása és a nyilatkozat aláírása között eltelt idő nem több 15 napnál.

Az alapszabály 58-66. pontja alapján, a jelen szabályzat 14/A-B. pontjában részletezettekre is tekintettel az előzőek szerinti tartalmú munkáltatói (foglalkoztatói) nyilatkozat önmagában nem eredményezi a Kkt. 11. § (2) bekezdése szerinti kedvezmény biztosítását.

14/A. A Kkt. 11. § (2) bekezdésének alkalmazhatósága iránti kérelmet előterjesztő kérelmező köteles a kérelem elbírálásához szükséges okiratokat, adatokat a felvételi bizottság rendelkezésére bocsátani. Ennek megfelelően a kérelmezőnek a kérelemhez csatolnia szükséges

- a) a Kkt. 11. § (1) bekezdésének c) és d) pontja szerinti jogviszonyával összefüggő okiratokat (jogviszonytól függően: munkaszerződés, munkaköri leírás, megbízási szerződés, létesítő okirat);
- b) azon nyilatkozatát (nyilvántartását), melyből a Kkt. 11. § (1) bekezdésének c) és d) pontja szerinti jogviszonyával kapcsolatos leterheltségének mértéke, közreműködésének jellege és rendszeressége, valamint az általa személyében felelős könyvvizsgálóként ellátott könyvvizsgálati megbízások száma, a könyvvizsgálói tevékenység időigénye megállapítható.

14/B. A felvételi bizottság a Kkt. 11. §-ának (2) bekezdése és az alapszabály 60. pontjában foglaltak szerint benyújtott nyilatkozat(ok) és okiratok alapján, mérlegelési jogkörének gyakorlása során, a kérelmező egyedi körülményeit értékelve jogosult annak eldöntésére, hogy indokoltnak tartja-e a Kkt. 11. §-ának (2) bekezdésében biztosított kedvezmény alkalmazását a kérelmező esetében.

14/C. A Kkt. 11. §-a (2) bekezdésének alkalmazása során, az alapszabály 61. pontjában részletezett szempontok mérlegelése mellett indokolt esetnek minősülhet különösen, ha a kérelmező

- az 55. életévét betöltötte és legalább 10 éve megfelel a Kkt. 11. § (1) bekezdésében rögzített követelményeknek;
- igazolja, hogy elveszítette, vagy valószínűsíthetően el fogja veszíteni a könyvvizsgálati megbízásainak jelentős hányadát (legalább 1/3-át), illetve a könyvvizsgálati megbízásainak száma 5 alá csökken, vagy a könyvvizsgálataból származó éves díjbevétele nem éri el az egy kamarai tagra eső átlagos éves díjbevétele 50%-át;
- a vele szemben lefolytatott minőség-ellenőrzések során csak „megfelelt” minősítést kapott;
- a kérelem előterjesztését megelőző 3 éven belül fegyelmi büntetésben, illetve figyelmeztetésben nem részesült;
- vállalja, hogy nem fogad el új könyvvizsgálati megbízást a díjtételeknek a vonatkozó kamarai ajánlásban rögzített alsó határai alatt;
- vállalja, hogy az éves adatszolgáltatás keretében, illetve a felvételi bizottság kérésére bármikor a megjelölt határidőn belül információt szolgáltat tevékenységéről.

Az előzőek szerint biztosítható kedvezmény legfeljebb 3 év időtartamra alkalmazható.

II. A Kkt. 11. § (2) bekezdésének alkalmazhatósága iránti kérelem előterjesztése

A felvételi szabályzat 30. pontja alapján a kérelem előterjesztésére az e-papír szolgáltatás igénybevételel van lehetőség. Az E-papír elérhetősége: <https://epapir.gov.hu>. [Címzett: Magyar Könyvvizsgálói Kamara, ügytípus: A Kkt. 11. § (2) alkalmazhatóságának engedélyezése iránti kérelem (másodlagos státusz)].

III. Az engedélyezési eljárás a gyakorlatban

A másodlagos státusz kérelmek tartalmát, részleteit tekintve eltérőek, egyedi elbírálást igényelnek, de azt meg kell jegyezni, hogy az ok ami miatt a másodlagos státusz keletkezhet minden kérelemnél azonos, ez pedig a Kkt. 11.§ (1) c) és d) pont előírásainak való nem megfelelés.

A kérelmek elbírálásánál arra is irányul a felvételi bizottság vizsgálata, hogy a könyvvizsgáló eleget tud-e tenni az egyéb jogviszonyai mellett a könyvvizsgálóval szemben támasztott általános függetlenségi követelményeknek.

A kamara etikai és fegyelmi eljárásról szóló szabályzatának 44. g) pontja a másodlagos státusz engedéllyel rendelkező könyvvizsgálók esetében a függetlenséget mindenféleképpen veszélyeztető körülményként említi meg, hogy

- az engedélyezett jogviszony szerinti foglalkoztatónak, a foglalkoztató befolyással rendelkező tulajdonosának, vezető állású munkavállalójának, vezető tisztségviselőjének, a felügyelő bizottság tagjának, igazgatósági tagjának, igazgatótanácsi tagjának vagy auditbizottsági tagjának befolyása alatt álló, valamint
- a foglalkoztatóval üzleti, vagy egyéb üzleti kapcsolatban álló gazdálkodók számára jogszabályi kötelezettségen alapuló könyvvizsgálói tevékenységet nem végezhet.

Az etikai és fegyelmi szabályzat 47. b) pontja arról is említést tesz, hogy a könyvvizsgálói feladatkörrel összeegyeztethetetlen bármely szakmai szolgáltatás nyújtása, valamint a szakmai szolgáltatásokhoz nem kapcsolódó bármely egyéb tevékenység ellátása, ha annak hatására a könyvvizsgáló, a könyvvizsgáló cég nem képes a jogszabályi kötelezettségen alapuló könyvvizsgálói tevékenységet megfelelően ellátni. Ennek eseteként említi meg a szabályzat, hogy a jogszabályi kötelezettségen alapuló könyvvizsgálói tevékenység ellátása mellett ugyanazon ügyfélnél, ugyanazon időszakra a könyvek vezetését a könyvvizsgáló, könyvvizsgáló cég nem láthatja el.

A kamarának korlátozottak a lehetőségei a függetlenséget veszélyeztető körülmények vizsgálatára abban az esetben, ha a könyvvizsgáló nem könyvvizsgáló cégben, vagy nem könyvvizsgáló egyéni vállalkozásban tevékenykedik, a kamarának nincs hatásköre ezekre a tevékenységekre, nincs eszköz a kezében a függetlenség kontrollálásához, ezért csak valóban átlátható körülmények esetében adható meg a másodlagos státusz engedély.

Lényeges mérlegelési szempont az időtényező is, melynél azt vizsgálja a felvételi bizottság, hogy a kérelmezőnek az egyéb jogviszonnyal járó tevékenysége mellett lesz-e módja, elegendő ideje a könyvvizsgálatot megfelelő minőségben ellátni. Nem válhat általánossá a délutáni, esti, hétvégi könyvvizsgálat - független attól, hogy az informatika fejlődése lehetővé teszi, a személyes megjelenés nélküli információ áramlását -, a személyes jelenlét, munkavégzés, a könyvvizsgálói munkamódszer egyik alappillére, a minőségi könyvvizsgálat elengedhetetlen eszköze.

Tipikus esetek, amikor a felvételi bizottság elutasította a másodlagos státusz kérelmet:

- aktív kamarai tag nem könyvvizsgáló cégben, egyéni vállalkozásban egyéb szakmai szolgáltatást (könyvelés, tanácsadás stb.) végez, melyben személyesen közreműködik.
- aktív kamarai tag munkaviszonyt létesített nem könyvvizsgáló cégnél, ahol vezetői munkakört tölt be (pl. gazdasági vezető), ilyen esetben nem releváns a munkaidő.
- aktív kamarai tag nem könyvvizsgáló társaságban, szövetkezetben igazgatósági tag, vezető tisztségviselő önálló cégképviseléssel rendelkezik, jelentős idő leterheltséggel.
- aktív kamarai tag kéri a könyvvizsgáló cégének a nyilvántartásból való törlését, és marad vezető tisztségviselő a társaságban, ami a törlést követően már nem könyvvizsgáló cég.

IV. Másodlagos státuszengedélyhez kapcsolódó kötelezettségek

A felvételi bizottság később a Kkt. 11. § (2) bekezdésének alkalmazhatóságáról bármikor határozatot hozhat, hogyha a körülmények változásából, a kamarai tag könyvvizsgálónál lefolytatott kamarai minőségellenőrzés eredményéből, illetve az éves kamarai adatszolgáltatás adataiból szerzett információk alapján arra a következtetésre jut, hogy a kamarai tag a könyvvizsgálói minőségéből adódó feladatait nem látja el megfelelően.

Amennyiben a felvételi bizottság a másodlagos státuszt engedélyezi, akkor a kamarai tagnak kötelessége, hogy a határozatban szereplő jogviszonyához képest új jogviszonyt létesít (változik, vagy továbbiakat létesít), vagy jogviszonyának tartalma módosul (pl. változik a munkaköre, munkaideje, jelentősen nő a könyvvizsgálatainak száma stb.), legkésőbb az új, módosult, vagy további jogviszony létesítésétől számított 15 napon belül a kamara felvételi bizottságnál új kérelmet kell benyújtania a másodlagos státuszra vonatkozóan.

Amennyiben a kamarai tag könyvvizsgáló a fenti előírásokat nem teljesíti, a felvételi bizottság hivatalból megindítja a tagsági jogviszonyának megszüntetésére vonatkozó eljárást.

Magyar Könyvvizsgálói Kamara
Felvételi Bizottsága